

Bryggeriklubbens medlemsblad

4
2017

VM 1958 – öl och reklam
Dansk etikettinspiration
Den sovjetiske öltomten
Julöl – historiska annonser



Bryggeriklubben

Föreningen för samlare och bryggeriintresserade.

Klubben bildades 1982 och består av personer bosatta i Norden med ett aktivt intresse för bryggeriindustrin.

Styrelse

Ordförande: Magnus Karlsson,
Kanonvägen 7, 792 96 Våmhus
Tel: 070-33 07 026

Kassör: Per-Olof Ström,
Trandaredsgatan 99, 507 61 Borås
Tel: 033-15 52 23, 070-212 52 23

Sekreterare: Sören Borgström,
Runvägen 6, 137 55 Tungelsta
Tel: 070-542 07 65

Övrig ledamot och redaktör: Henrik Josefsson,
Barnängsgränd 6, 116 47 Stockholm
Tel: 070-759 19 35

Övrig ledamot och webbansvarig: Claes Svensson,
Ekedalsvägen 119, 177 59 Järfälla
Tel: 070-445 24 58

Kontakta styrelsen: info@bryggeriklubben.se

Webbplats: www.bryggeriklubben.se

Bankgiro: 5304-6942

Kontonummer (Swedbank):
8032-5, 04067844-3

Framsidan:

5 maj 1953. En bryggeri-
arbeterska på St Eriks
bryggeri på Åsögatan i
Stockholm. Backen är
fylld med det jubileumsöl
som togs fram till Stock-
holms 700-årsjubileum.

Foto: Herman Ronninger

Medlemsbladet
utkommer med
fyra nummer per år.

Manusstopp:
1/3, 1/6, 1/9 och 1/12

Medlemsavgift:

Samlande medlem
300 kr/år

Stödande medlem
200 kr/år

Sponsor
300 kr/år

Ordföranden har ordet

Våmhus 22/12 2017

Hej alla!

Det drar ihop sig, ett nytt år står för dörren.

Ett nytt år med förhoppningsvis nya trevliga bekantskaper, etiketter och andra bryggeriprylar.

Jag vill bara tacka för detta år och två trevliga möten i Mora och Göteborg.

Vår mötet blir i Västerås om allt går i lås.

God Jul o ett Gott Nytt År önskar Magnus



Redaktörens spalt

Stockholm 22/12 2017

Hej!

I årets sista nummer av medlemsbladet tittar vi närmare på en gammal trådbuss och en intressant reklamskylt som inte hade varit tillåten idag. Dessutom blir det ännu fler etiketter som lånat varandras design och vi möter en mystisk sovjetisk öltomte.

Ha en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År!

Bästa hälsningar
Henrik

Dansk inspiration

TEXT: HENRIK JOSEFSSON

I förra numret av medlemsbladet handlade det bland annat om etiketter som liknar varandra, "lånad" etikettdesign och rena plagiat. Henrik Unnerbrant hörsammade uppmaningen om att bidra med fler exempel.

Två ovanliga etiketter från Forsbergs Ångbryggeri i skånska Långebro ur Henriks samling har nästan exakt samma design som två från De Forenede Bryggerier i Köpenhamn. Just i det här fallet verkar det handla om "legitim" inspiration eftersom bryggerierna enligt Henrik troligen hade någon form av samarbete.

I det tredje exemplet handlar det däremot inte om någon överenskommelse. Bryggarna på Tuborg måste ha satt frokostbajern i halsen när de såg hur skåningarna kopierat både storlek, form, färger och typsnitt. Man undrar hur diskussionen gick i Helsingborg när man bestämde sig för att "låna" Tuborgetikettens utseende. Kanske tänkte man att de här flaskorna ändå skulle skeppas iväg på export och hoppades att den danske konkurrenten på andra sidan sundet aldrig skulle få veta något? Hör gärna av er till redaktionen med fler exempel på: info@bryggeriklubben.se ■



Den sovjetiske öltoften

I förra numret kunde medlemsbladet visa ett ovanligt exempel på hur en svensk etikett inspirerat en sovjetisk. Då var det en etikett från Malmö som inspirerat en estnisk etikett från Tartu bryggeri i det dåvarande Sovjetunionen. Skånska ölet "Meteor" blev sovjetiska "Moskva".

Nu har ett liknande exempel kommit till redaktionens kännedom. Även denna gång handlar det om Tartu bryggeri som verkar ha inspirerats av svenska jultomtetiketter.



Två tomtar från Norrland

Jultomsttomten fanns länge på många svenska bryggeriers etiketter. När han extraknäckte för Tartu bryggeri fick han istället öl i bägaren.

Och visst är det ganska tydligt var den estniska öltoften har sitt ursprung?

Kanske finns det ännu fler exempel på sovjetiska etiketter som hittat inspiration hos oss? ■



Ur Bryggeriklubbens Medlemsblad nr 3, 2017

nu är det jul igen...

nu är jag här igen



jag
kommer
med

FALKENS
JULÖL

*FALKENS goda drycker
hos alla livsmedelsbutiker*

Öl, sport och trafik





TEXT OCH FOTO: HENRIK JOSEFSSON

När Spårvägmuseet i Stockholm flyttade sina samlingar under hösten för att flytta till nya lokaler var det många fordon som fick se dagens ljus för första gången på länge. Som den här trådbussen av typen F3 från AB Stockholms Spårvägar - komplett med tidsenlig ölreklam. En reklamskylt som är ett intressant tidsdokument på flera sätt.

Stockholms Bryggeriers S:t Eriks VM-öl från fotbollssommaren 1958 marknadsfördes kraftigt och såldes i stora delar av landet, och det är intressant att se hur synen på ölreklam förändrats sedan 50-talet. Just den här reklamskylten skulle varit omöjlig idag, av många olika skäl.

Varken trafik eller sport

I Konsumentverkets regler heter det: *”Marknadsföringen bör inte förknippas med situationer då det enligt allmän vedertagen uppfattning inte ska förekomma alkoholkonsumtion, till exempel vid trafik, sport, våld, vapen, droger, graviditet, skola eller arbete. Detta gäller såväl marknadsföringens utformning som det sammanhang där den förekommer.”*

Reklam för fotbollsöl på en buss som kör runt i trafiken hade alltså varit något helt otänkbart idag. Alkohol får inte förknippas med vare sig trafik eller sport. Dessutom är alkoholreklam idag bara tillåtet på fordon som är *”nödvändiga för den verksamhet som näringsidkaren bedriver”* – alltså absolut inte på en buss.



Sverige möter Ungern på Råsunda den 12 juli 1958.



Allt som på något sätt förknippades med fotbolls-VM såldes som smör i solsken sommaren 1958, inte minst öl.

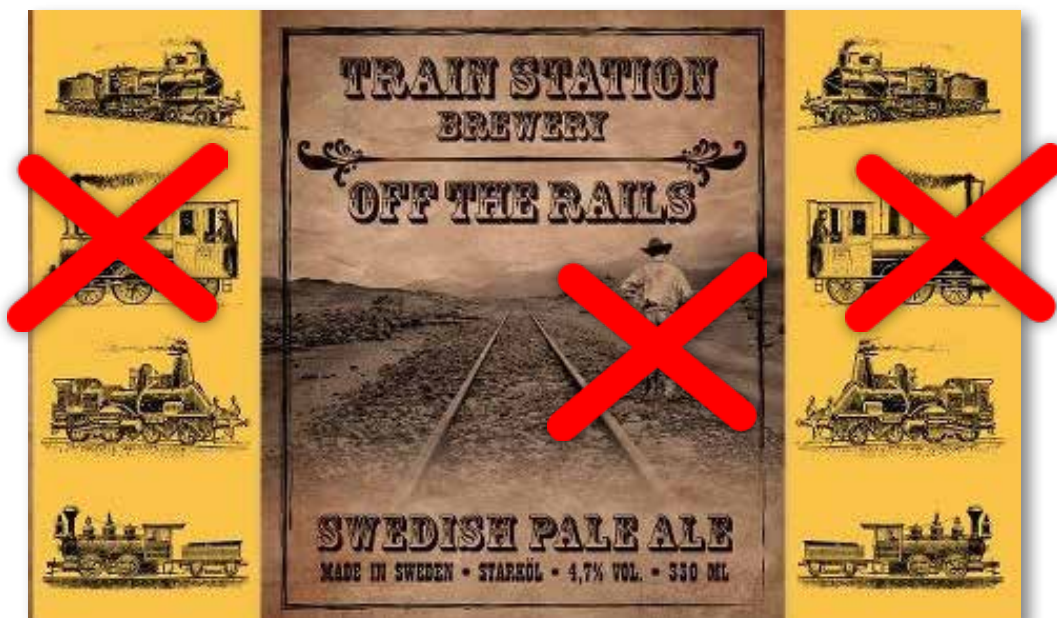
Dessutom trycker lagstiftningen hårt på att all alkoholreklam ska präglas av måttfullhet. I reglerna står det: "Reklam eller annan marknadsföringsåtgärd som är påträngande, uppsökande eller uppmanar till bruk av alkohol är förbjuden." VM-öllets vitsiga och dubbeltydiga slogan "till varje mål" hade därför knappast kunnat passera idag.

Finalmatchen mellan Sverige och Brasilien den 29 juni till exempel slutade 5 - 2. Under hela VM 1958 gjordes 126 mål. Det skulle ha blivit många öl om man hade lytt Stockholms Bryggeriers uppmaning.



De som inte hade åldern inne sommaren 1958 fick nöja sig med ett alkoholfritt alternativ. Som tur är fanns också den här VM-läsken från läskedrycksfabriken Sefyr AB i Stockholm.

Det finns gott om moderna exempel på när bryggerier har brutit mot dagens regler för hur etiketter får utformas. Regler som alltså inte fanns när VM-ölet lanserades på 50-talet. Och ofta handlar det just om att alkohol förknippas med trafik eller sport.

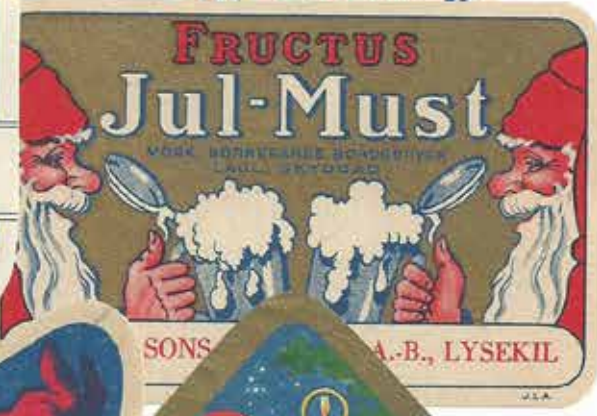


Två otillåtna saker på samma etikett - lok med lokförare och cowboy för nära rälsen.

2012 fick Train Station Brewery kalla handen av Systembolaget när ölet Off the rails skulle ut i butikerna. Och etiketten gjorde sig inte bara skyldig till ett övertramp utan två. Dels syns det en lokförare i ett av de tecknade ångloken. Att köra tåg är inget som får förknippas med alkoholdrycker. Dels går en cowboy farligt nära tågspåren på etikettens foto. För att inte behöva trycka upp helt nya etiketter fick Train Station Brewery stryka över lokföraren med svart penna på 10 000 flaskor. Den oförsiktige cowboyn fick döljas med ett klistermärke.

Förra året stoppades en öl från Brygghus 19 i Karlshamn. Etiketten hade nämligen hockeylaget Karlskrona HK:s logga på etiketten. Detta strider mot Konsumentverkets regler om att sport inte får förknippas med rusdrycker och det var bara att ta fram nya etiketter.

Bryggeriets vd Dan-Magnus Svensson sa till Kvällsposten: "Vi har ju bytt etikett och får kassera de vi hade tryckt upp, vilket var några tusen etiketter. Men de får väl hamna på någon form av utställning här på bryggeriet." ■



Kassören informerar

Borås 22/12 2017

Hej alla samlarvänner!

Nu närmar vi oss ett nytt år och det är dags att betala medlemsavgiften. Det tråkiga är att jag måste begära en höjning av avgiften. Men det blir inte förrän 2019 i så fall om det går igenom på årsmötet i vår. Jag klarar upp det i år precis. Men 2018 höjs portot till 9 kr och enligt Postnord stoppar det inte med det utan de varnar för ytterligare höjningar.

Vi har haft samma medlemsavgift i femton år - sedan 2002. En av sakerna som påverkar klubbens ekonomi är auktionerna. För tio år sedan gav de 5000 – 6000 kr per år. De senaste åren har det legat på max 300 kr.

Vi är mycket tacksamma om det finns några förslag från medlemmarna på sätt att dra in pengar till klubben!

Har ni till exempel något bryggeri som ni har goda relationer till, som vill bli medlem?

Med vänlig hälsning

Kassören P-O Ström

Samtidigt vill min hustru och jag önska er alla en
God Jul och Gott Nytt År!



Annons från Hallands Nyheter 7/12 1966

NÄR SOM HELST ÄR DET NYA ÅRET HÄR!

Och det innebär att det är dags att betala medlemsavgiften för 2018!

I vanlig ordning är medlemsavgiften 300 kronor
och betalningen sker på något av följande vis:

– Bankgiro: **5304-6942**

– Överföring till klubbens konto i Swedbank:

Clearingnummer: **8032-5** Kontonummer: **04067844-3**

– För våra medlemmar utanför Sveriges gränser:

BIC: **SWEDSESS**, IBAN: **SE77 8000 0803 2500 4067 8443**

**GLÖM INTE SKRIVA DITT NAMN PÅ INSÄTTNINGEN/ÖVERFÖRINGEN
SÅ VI VET ATT DET ÄR DU SOM HAR BETALAT!**

VÄLKOMMEN SOM MEDLEM ÄVEN 2018!

**Passa samtidigt på att maila in din korrekta postadress,
mailadress och telefonnummer så att klubben kan nå dig
med inbjudningar, utskick och annat
även i fortsättningen!**

Maila till: info@bryggeriklubben.se

Stort tack på förhand!



Jul-öl.

I likhet med föregående åren kommer **Jul-öl** och **Vört** att tillhandahållas allmänheten, och böra requisitioner inlemnas å bryggeriets kontor före den 18 dennes. **Vörten utlemnas** den 18 kl. 1 e. m. samt Julölet på Jul-aftonen f. m.

WÄXNÄS BRYGGERI-BOLAG.

Wermlands Läns Tidning 10/12 1878

JULÖL SVAGDRICKSBRYGGERIETS JULÖL

SVAGDRICKA ÄPPELÖL
DUBBELDRICKA

= JULÖL =

SOCKERDRICKA
LEMONAD VICHYVATTEN
VÖRT, JÄST, MÄSK

Eskilstunakuriren 18/12 1899

JUL-ÖL

af
Sala Ångbryggeri-Aktiebolags
välkända tillverkning

finnes åter i lager från och med den 15 dennes till pris å 50 öre kannan och 20 öre pr hel-butelj.

Våra öfriga präbelöna **Öl-** och **Drickssorter**, jemte **Porter**, tappad hos Herman D. Carnegie & Cni i Göteborg, rekommenderas.

Allt hos oss tappadt **Bäijerskt Öl** är försedd med vår firmas korskämpet samt blå och hvit etikett, **Pilanes-Bieret** med blå och gul etikett.

Sala i December 1884.

Sala Ångbryggeri-Aktiebolag.

Westmanlands Läns Tidning 13/12 1884

Godt JUL-ÖL

af vår tillverkning, finnes från och med Måndagen den 15 December till salu efter 40 öre pr kanna, samt boutejeradt till 14 öre hel- och 7 öre halfbouteljen.

Desutom få vi hos ärade kunder rekommendera vår tillverkning af

Prima Bäijerskt Öl, Pilsener-Öl, Export-Öl, Sockerdricka och Iskällardricka,
så väl kunnvis som boutejeradt.

Westerås i December 1884.

Westerås Bryggeri-Bolag.

Westmanlands Läns Tidning 13/12 1884

Blott en gång om året återkommer tillfället att bekomma det sedan lång tid tillbaka pröfvade och prisade

Änge JUL-ÖL.

Af detta finnes i år

Två slag,

det ena ett är gammalt (med etiketten **SVENSK-ÖL**) finnes endast på flaskor, det andra tre mån. gammalt (etiketten: **JUL-ÖL**). Priset är å båda del-samma eller 10 öre för half och 20 öre för hel flaska. **Jul-Öl** på ankare kostar 23 öre pr liter. **JUL-DRICKA** 12 öre pr liter.

Änge Bryggeri.

Jämtlandsposten 16/12 1889

JULÖL

och

Juldricka

af utmärkt beskaffenhet vid

Ångbryggeriet.

OBS! Våra ärade kunder, som under årets lopp hedrat oss med sitt förtroende, erhålla **Jul-dricka** till samma pris som vanlig svagdricka.

Jämtlandsposten 16/12 1889

Julöl

hos bryggaren **Petterson.**

Lindesbergs Allehanda 21/12 1877

Till julen rekommenderas

Münchner-Bier

såsom mera välsmakande, närande och helso-samt än vanligt Julöl.

Carlshamns Bryggeri Aktiebolag.

Karlshamns Allehanda 24/12 1891

Till Julen!
Godt Julöl
 å
Wexjö Bay. Bryggeri.

Nya Wexjöbladet 14/12 1895

☞ Vårt kraftiga
 väl lagrade ☜
Julöl

försäljes från och med Onsdagen den 16
 December 1896.

Litervis och buteljeradt utlemnas det
 afven från vårt nederlag i Bankhuset.

**Engelholms Bryggeri-
 Aktiebolag.**

Norra Skåne 23/12 1896

Vårt maltstarka och välsmakande
JUL-ÖL
 är nu utkommet i marknaden och tillhandahålles å såväl 1/2- som 1/3-buteljer
 samt å kurl (hol- och halfankare)
Münchens Bryggeri-Aktiebolag
 i Göteborg.
 Telefoner: Rika 1328. St. 2149. 1 1090

Göteborgs Aftonblad 22/12 1897

**Malmquists Bryggeri-
 Aktiebolags**
 välkända **Dubbelöl** (s. k. Julöl)
 — endast på buteljer — åter på lager och rekommenderas.

Arbetet 18/12 1901

Wendels Bryggeri-Bolag
 rekommenderar sitt
**Lageröl, Julöl, Svensköl och
 Svagdricka**
 samt
Pilseneröl fr. Hamburgerbryggeriet
 i Stockholm. 6337

Kristianstadsbladet 11/12 1891

Jul-öl.
 Den Stockholmsbo, som vill hafva
 något utomordentligt godt i ölväg,
 erhåller för 12 kr. 25 halfbuteljer
Tennet's Skotska Öl med glas
 hemsändt, om order insändas till
Murray & C:s Maltdrycksaffär,
 Vesterlånggatan N:o 66 & 68.

Stockholms Dagblad 21/12 1880

Till Julen!
Salvator-Bier,
 starkt, sött och väl lagradt,
 vid
Bjurholms Bryggeri-Aktiebolag.
 (9751)
Till Julen.
Neumüllers Starköl
 expedieras efter den 15 decem.
Neumüllers Bryggeri.
 (9600) Allmänna Telefon 9327. Bell Telefon.

Nya Dagligt Allehanda 19/12 1890

JUL-ÖL
 å 25 öre per halfbutelj och 30 öre per liter,
JUL-DRICKA
 å 7 1/2 öre per liter (kr. 1,50 per halfankare).
Wåxnäs Bryggeri-Aktiebolag.

Nya Wermlandstidningen 16/12 1890

Till Julen.
 S. k. hembrygdt Julöl samt öfriga mina
 välkända maltdrycker rekommenderas.
 Vårt för bakning tillhandahålles efter an-
 mältn.
Wadmans Bryggeri.

Söderhamns Tidning 19/12 1898